

Stanovisko poroty k soutěži

Porota je přesvědčena, že se soutěž na úpravu Malostranského náměstí stane důležitým podnětem pro další soutěže a projekty pro veřejné prostory Prahy, které dnes nejsou ve stavu, jaký by odpovídal jejich historickému a společenskému významu.

Velká část soutěžních projektů reagovala na stávající situaci náměstí a jen jejich menšina pochopila soutěž jako příležitost k extravaganci. Vyrovnaná kvalita mnoha soutěžních návrhů nutila porotu k velmi podrobnému studiu všech jejich aspektů včetně názorů na dopravu, materiálovou skladbu a funkční využití prostorů Malostranského náměstí.

Porotu přesvědčily ty projekty, které horní i dolní část náměstí řešily jako jednoduší městský prostor obohacovaný o lokální motivy. Porota vycházela z předpokladu, že u tohoto prostoru bude nezbytná určitá redukce dopravy a parkovacích míst, aby tak vznikl příjemný městský prostor. Nezbytnou kvalitou tohoto prostoru se má stát civilnost a respekt k tradici a historii jeho užívání. Určité formy tramvajové i automobilové dopravy se musejí do úpravy náměstí realisticky zapracovat, důraz by se však měl klást na pěšího návštěvníka náměstí. V tomto smyslu výsledky soutěže splnily očekávání poroty.

Porota věří, že oceněné projekty povedou k revitalizaci náměstí jakožto veřejného obyvatelského i reprezentativního prostoru Prahy.

Oceněné návrhy mají předpoklad být po dopracování v souladu s požadavky památkové péče.

Hodnocení návrhů

1. místo - Ing.arch. Martin Hájek, Ing.arch. Václav Hájek, Ing.arch. Petr Horský

U návrhu porota ocenila, jak respektuje historické prostředí a celý prostor sjednocuje. Zároveň však citlivě reaguje na lokální problémy náměstí. Jednoduchá dlažba tvoří jasnou prostorovou figuru, aniž by architektonicky dominovala okolním domům, kostelům a palácům. Náměstí je vždy lokálně lemováno chodníky z tradiční pražské dlažby, tím se nenuceně zviditelňují jednotlivé domy. Základním materiálem se stala šedivá žula – tradiční materiál povrchů Malé Strany. Náměstí, chodníky a pásma dopravy se rozlišují pouze vazbou a velikostí žulových kostek a lemováním žulovými obrubníky. Prostorové řešení doplňuje mnohotvárný kvalitní mobiliář, civilně tvarovaný. Hlavní osvětlení pracuje s historizujícími lampami doplněnými podél tramvajové trati osvětleními stožárovými, na něž je uchyceno trolejové vedení.

Kvalita projektu spočívá v přehlednosti a účelnosti navrženého prostoru, který reaguje na pestré společenské aktivity. Současně si porota vysoce cení tvarové pokory urbanistického a architektonického řešení.

Hodnocení z hlediska dopravy

Dopravní řešení je založeno na předpokladu postupného snižování dopravního zatížení uličního prostoru v oblasti Malé Strany v kontextu s nadcházejícími změnami v komunikační síti města. Území celého náměstí je řešeno jako jednotný sdílený prostor pěší a nezbytné cílové dopravy. V první etapě je redukována kapacita parkovacích stání v obou částech náměstí. Ve druhé etapě je v prostoru dolní části Malostranského náměstí navržena změna dopravního režimu. Automobilová doprava je vedena obousměrně ve společném prostoru v souběhu podél tramvajové trati. Poloha zastávky je zachována, stavebně upravena ve vídeňském typu. Průjezd Nerudovou ulicí a prostorem horního náměstí je výrazně omezen,

jsou vymezena nezbytná místa pro parkování vozidel Poslanecké sněmovny a rezidentů. Pro tyto funkce je navrženo celkem 77 z celkového výhledového počtu 86 stání, jejichž umístění bude třeba v realizaci citlivě zvážit s ohledem na situování nejcennějších historických staveb. Návrh řešení zlepšuje situaci křížení dopravy na jižní straně náměstí při vyústění Karmelitské ulice s intenzivním pěším provozem na trase Královské cesty.

Zobrazené přechody na náměstí jsou nadbytečné.

Doporučení poroty k návrhu

Porota důrazně vyzývá autora návrhu, aby při případném rozpracování se podrobně zabýval prostorem na nároží Špalíčku v zúžení tramvaje a jízdních pruhů. Dále porota doporučuje:

- redukovat ve sdíleném prostoru rozsah obrubníků a dělicích prvků;
- umístění podzemních kontejnerů na recyklovaný odpad situovat do jiné, co nejméně nápadné pozice;
- zvážit potřebu a vhodnost umístění stromu v jihozápadním cípu náměstí;
- nerealizovat přístřešek na tramvajové zastávce,
- přehodnotit umístění a formu laviček.

Porota též doporučuje znovu uvážit umístění pomníku maršálka Radeckého.

2. cena - Atelier M1 architekti s.r.o. - Ing.arch. Jakub Havlas, Ing.arch. Jan Hájek, Mgr. akad. arch. Pavel Joba

Cílem návrhu je dosáhnout vizuálního obrazu náměstí konce 18. století. Náměstí je propojeno v jeden celek a horní i dolní část vytváří prostor pro běžné i společenské užívání. Jednotlivý koberec dlažby pokrývá náměstí bez segregace výškových úrovní od jednoho domu k druhému. Stavby se tak dostávají do podoby, které známe z dobových obrazů a litografií, s tím, že je náměstí pojižděno vozidly. Prostor náměstí se tím stává obytným, kde je hlavním uživatelem hlavně chodec. Návrh se odkazuje k historii nejen v samotném obrazu náměstí, ale i v řešení detailu. Dlažba je navržena z křemence, který má charakteristickou "medovou barvu", do loubí je navracena desková dlažba ze sliveneckého mramoru. Nevýhodou tohoto řešení je ukončení dlažby na přechodu do okolních ulic. I v případě osvětlení je návrh ovlivněn romantickým pohledem, kdy obvod náměstí je osvětlen konzolovými lucernami. Centrální prostor náměstí je tím pádem nedostatečně osvětlen. Sporné jsou umístění a zejména forma fontány v horní části náměstí, která je situována přímo na osu kostela sv. Mikuláše. V návrhu není doloženo uchycení trolejového vedení a řešení mobiliáře.

Hodnocení z hlediska dopravy

Dopravní řešení je založeno na předpokladu důsledného omezení dopravy a celkového dopravního zklidnění v obou částech náměstí. Výrazně bylo na náměstí eliminováno parkování osobních vozidel.

Tramvajová doprava s nezbytným podílem motorových vozidel je podobně jako v některých úsecích Karmelitské a Letenské ulice vedena ve společné trase. Uvolněný prostor je využit pro zvýraznění celistvosti a pobytové a reprezentativní funkce veřejného prostranství s širokou nabídkou obchodů, restaurací a kaváren. Bezbariérové uspořádání sdíleného prostoru celého náměstí akcentuje vysokou kvalitu podmínek pro pěší dopravu bez výškových bariér.

Doprava v klidu dokumentuje výhledový stav plnící potřeby parkování vozidel rezidentů při současném přemístění parkovacích kapacit poslanecké sněmovny. Umístění parkovacích stání taxislužby je rovnoměrně situováno v obou částech náměstí. V realizaci je nutné posoudit

úvahy o využití historické křemencové dlažby ve větším rozsahu při nízkém komfortu, který tento povrch poskytuje pro pěší a cyklistickou dopravu. V návrhu je patrný záměr minimálního funkčního rozlišení upravených ploch s cílem sdílení společného veřejného prostoru. V podrobnostech je nutné řešit bezpečnost pohybu chodců a vozidel v prostoru tramvajového pásu.

3. cena - Ing. arch. Ivan Retter, Ing. arch. Zuzana Retterová, Ing.arch. Lukáš Taller, Bořek Němec

Porota ocenila celkový důraz projektu na scelení prostoru náměstí při zachování určité odlišnosti jeho obou částí. Scelení je dosaženo kobercem jednotné dlažby, vztaženým s výjimkou podloubí ke všem okolním fasádám. Dlažba jednotného formátu je položena v jedné úrovni bez zvýraznění vozovky s výjimkou tramvajové trati, kde je dláždění pootočeno. Historickou paměť zprostředkovávají qr kódy zasazené do dlažby. Navržený pískovcový mobiliář v moderním duchu vhodně kontrastuje s historickým prostředím.

Přes oceněný koncept sdíleného prostoru porota vytýká návrhu nevhodné až naivní rozmístění mobiliáře, za nereálné považuje u této fáze naprosté odmítnutí dopravy v horní části náměstí vycházející z předpokladu uzavření dopravy na obou březích Vltavy a nedostatečné naplnění požadavku parkovacích a odstavných stání.

1. odměna (40 000,-)- Loffice coworking - Esterházy Marcell

Razantní, výrazný až konceptuální návrh jednotné tmavé pobytové plochy sjednocuje řešený prostor v kompaktní celek se zapojením přilehlých souvisejících dvorů a ulic. Veškeré prvky (osvětlení, mobiliář...) jsou zintegrovány do celkového řešení a jsou podřízeny celku. Silný výtvarný názor návrhu je však v kontextu místa i v materiálovém řešení neproveditelný.

2. Odměna (10 000,-) - Frank Gorge Dipl. -Ing. Architekt

Návrh vychází z romantické představy náměstí jako koberce v obývacím pokoji. Porota kladně hodnotí tento výtvarný princip jako jeden z atypických řešení. U ostatních vrstev projektu, jako dopravní řešení a architektonický detail, však porota další kvality neshledala.

3. odměna (10 000,-)- Echorost architekti s.r.o., Ing. arch. M. Arch. Jiří Pavlíček, Ing.arch. Jaroslav Hulín

Návrh se řadí k projektům, které pojímají celou plochu náměstí jako jeden celek. Pouze vyčleňuje koridor pro projíždění tramvají a aut a pobytovou plochu odděluje řadami patníků. Motiv patníků však porota považuje za stereotypní a mechanicky použitý.

4. odměna (10 000,-) - Vlasta Koupal, Vladimír Lavrík, spolupracovník: Aleš Mach

Porota cení výtvarně vtipnou složku návrhu, která se snesitelnou lehkostí bytí zpracovala jedno z hlavních témat soutěže "náměstí jako životního prostoru pro lidi". Návrh však hlavní ideu nepřevodil do detailnějšího řešení.

5. odměna (10 000,-) - Ing.arch. Ondřej Beneš, Ph.D., Ing.arch. Marcel Šípka

Návrh respektuje atmosféru místa, celistvě zachovává historickou topografii i prostorové uspořádání. Sympaticky pracuje s co nejlapidárnějšími prostředky, celou plochu náměstí sceluje jedním druhem dlažby s decentní, i když nevšední barevností. Navržené objekty jsou omezeny na vodní prvek v dolní části náměstí, jehož měřítko i umístění je citlivé a zachovává

celkovou kvalitu návrhu, který je cenný ve své zdrženlivosti a citlivosti. Problematické je napojení dlažby na navazující ulice a jisté zjednodušení dopravního řešení.